

EU VALUES

JOINING THE EU

ВСТУП ДО ЄС

для професійного розвитку
посадових осіб органів державної влади,
органів місцевого самоврядування,
представників правоохоронних і судових органів

Co-funded by
the European Union

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

МАТЕРІАЛИ

до занять з курсу

«JOINING THE EU/ ВСТУП ДО ЄС»

*для професійного розвитку посадових осіб органів державної влади, органів місцевого
самоврядування, представників правоохоронних і судових органів*

Матеріали до занять з курсу «Joining the EU/ Вступ до ЄС» для професійного розвитку для професійного розвитку посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, представників правоохоронних і судових органів / Волинський національний університет імені Лесі Українки; уклад. М.В. Сидорук, А.Л. Данильчук, А.М. Демчук. – Луцьк, 2023. – 20 с.

Укладачі : к.е.н. М.В. Сидорук, к.філол.н. А.Л. Данильчук, к.ю.н. А.М. Демчук

Рецензент: д.е.н., проф. А.О. Бояр

Курс «**Joining the EU/ Вступ до ЄС**» реалізується у межах програми Еразмус+ проекту Жана Моне «Європейські цінності в контексті політики держави-кандидата на вступ до ЄС / European values in the context of the candidate state policy (**EUValues**)» (грантова угода №101126612). Проект охоплює широке коло бенефіціарів, промуючи діалог між різними цільовими групами, відповідальними за інтеграцію України до європейського економічного, освітнього та дослідницького простору. Основна мета проекту – сприяти поширенню цінностей і стандартів Європейського Союзу в Україні, долаючи прогалини та демонструючи приклад іншим демократіям світу. Проект покликаний сприяти чіткому усвідомленню основних цінностей Співтовариства та створити комфортне середовище задля кращого розуміння процесів інтеграції.

Методичні рекомендації призначені для професійного розвитку посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, представників правоохоронних і судових органів.

© Сидорук М.В., Данильчук А.Л., Демчук А.М., 2023

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023

ЗМІСТ

КОМАНДА ПРОЄКТУ	4
ВСТУПНЕ СЛОВО	5
ЗМІСТ РОБОТИ КУРСУ	6
Модуль 1. Основоположні принципи та цінності Європейського Союзу	6
Модуль 2. Позови щодо порушення цінностей ЄС державами-членами	7
Модуль 3. Механізм правової держави в Європейському Союзі	8
Модуль 4. Принципи правової держави та ефективної судової системи	8
Модуль 5. Загальні принципи права та їх застосування Судом ЄС	9
Модуль 6. Загальний регламент про захист даних в ЄС	10
Модуль 7. Процедура переговорів на вступ до ЄС – правовий аспект	10
КОРИСНІ РЕСУРСИ ПРО ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ (ПРАВОВИЙ АСПЕКТ)	13
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ЄС	14

КОМАНДА ПРОЄКТУ / EUVALUES MODULE STAFF

Марта Сидорук / Marta Sydoruk
Координатор проєкту / Jean Monnet Module Coordinator
Волинський національний університет імені Лесі Українки /
Lesya Ukrainka Volyn National University
marta.sydoruk@vnu.edu.ua

Кандидат економічних наук, аналітик консолідованої інформації бюро ректора, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та управління проєктами, доцент кафедри прикладної лінгвістики.

Анна Данильчук / Anna Danylchuk
Викладач, тренер проєкту / Jean Monnet Module Teaching Staff
Member
Волинський національний університет імені Лесі Українки /
Lesya Ukrainka Volyn National University
danylchuk@vnu.edu.ua

Кандидат філологічних наук, докторант кафедри прикладної лінгвістики.

Антон Демчук / Anton Demchuk
Викладач, тренер проєкту / Jean Monnet Module Teaching Staff
Member
Волинський національний університет імені Лесі Українки /
Lesya Ukrainka Volyn National University
demchuk.anton@vnu.edu.ua

Кандидат юридичних наук, декан юридичного факультету.

“Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA), under the powers delegated by the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them”.

ВСТУПНЕ СЛОВО

Через чотири місяці після початку повномасштабного російського вторгнення в Україну Європейський Союз (ЄС) продемонстрував свою позицію щодо України, надавши статус кандидата. Сьогодні Україна може розраховувати на загальну підтримку щодо економічної, військової, соціальної та фінансової стійкості з боку ЄС задля подальших реформ, необхідних для України як країни-кандидата на членство у Європейському Союзі. Це рішення є історичним моментом для обох сторін – ЄС і українського народу. З точки зору Співтовариства, статус кандидата – це спосіб «прив'язати» країну до шляху реформ і визначити її геополітичну дорожню карту. Для України, яка межує з росією, це також спосіб «вижити» як вільній і демократичній державі, що захищає не лише своє існування, а й спільне європейське майбутнє. У відповіді Європейського Союзу щодо статусу кандидата для України було чітко зазначено її європейське майбутнє та наголошено на особливому ставленні до інституалізації політичного діалогу та виконання умов членства. Це – потужний сигнал, який знаменує продовження глибоких трансформацій та подальшу інтеграцію України до Європейського простору. Він декларує вектор руху та перспективу місця України у Співтоваристві. І для цього потрібен порядок денний, який покращить внутрішні можливості України щодо взаємодії зі структурами ЄС, приймаючи спільні цінності, принципи безпеки й стабільності. Крім того, зміцнення розуміння громадянами чим є Європейський Союз має вирішальне значення для майбутнього України у європейській сім'ї.

Дотримання фундаментальних цінностей є однією з умов членства в ЄС, передбачені Договором про Європейський Союз. Саме тому, наш курс має на меті підвищити обізнаність зацікавлених сторін щодо ключових європейських цінностей та принципів; продемонструвати зв'язок між процесом інтеграції, вступом та новою європейською ідентичністю; вдосконалити навички критичного ставлення і глобального мислення, відкритість, креативність, розсудливість і, як наслідок, перетворити слухачів курсу на активних громадян, прихильників основних демократичних перетворень. Проект надасть змогу посадовим особам органів державної влади, органів місцевого самоврядування, представникам правоохоронних і судових органів, підтримувати поширення цінностей і стандартів ЄС в Україні, демонструючи переваги євроінтеграційного виміру.

Марта Сидорук

Координатор проекту EUValues

ЗМІСТ РОБОТИ КУРСУ

Матеріал курсу структурований та складається з 7 тематичних блоків.

Модуль 1. Основоположні принципи та цінності Європейського Союзу

Створення Європейського Союзу (*англ. European Union – EU*) було історичним зусиллям, що виникло на тлі руйнувань Другої світової війни та бажанням сприяти мирному співіснуванню та економічній співпраці серед європейських країн. Передумовою створення ЄС була Європейська спільнота вугілля і сталі – ЄСВС (*англ. European Coal and Steel Community – ECSC*), заснована в 1951 р. підписанням Паризького договору між Бельгією, Францією, Італією, Люксембургом, Нідерландами та Західною Німеччиною. Діяльність Спільноти була спрямована на інтеграцію ключових ресурсів – вугільної та сталевих промисловості цих країн під керівництвом спільної «наднаціональної» структури, ефективно закладаючи основи для економічної співпраці. Беручи до уваги успішне існування ЄСВС, у 1957 р. був підписаний Римський договір, який заклав підвалини Європейського економічного співтовариства – ЄЕС (*англ. European Economic Community – EEC*) та Європейського співтовариства з атомної енергії – Євратом (*англ. European Atomic Energy Community – Euratom*). Ці об'єднання мали на меті створити спільний ринок та митний союз і сприяти мирному використанню атомної енергетики серед членів спільноти.

Протягом наступних десятиліть Європейський Союз перетворився на політичний та економічний союз, а підписання Маастрихтського договору в 1992 р. лише законодавчо закріпило десятилітні зусилля, відображаючи зобов'язання до європейської інтеграції шляхом підтримки спільних цілей та цінностей, спільної зовнішньої політики та політики безпеки й співпраці. Більше того, договір заклав основу для Економічного та валютного союзу – ЕВС (*англ. Economic and Monetary Union – EMU*), що призвело до запровадження у 1999 р. єдиної валюти євро. Пізніше, ЄС продовжить розширювати свої кордони, вітаючи серед членів нові країни Східної Європи, та глибше інтегруватися у межах договорів, зокрема, такого як Лісабонський договір 2007 р. Сьогодні Європейський Союз є синтезом колективних зусиль його членів в подоланні історичних розбіжностей та розбудові згуртованої Європи.

Європейський Союз – це унікальне партнерство 27 європейських країн, що об'єднані не лише спільними цінностями та символами, але й узгодженими цілями, якими керується робота Співтовариства в цілому. Саме тому, при ухваленні рішень лідери ЄС зосереджуються на наступних восьми цілях, які об'єднують усіх учасників Спільноти:

1. Економічний та валютний союз.
2. Повага до європейських мов та культур.
3. Солідарність країн ЄС.
4. Науково-технічний прогрес.
5. Соціальна інтеграція та рівність.
6. Міцні та стійкі європейські економіки.
7. Свобода, безпека та правосуддя.
8. Мир, просування цінностей ЄС та добробут кожного.

Ці цілі виступають як орієнтири для всіх членів Європейського Союзу і визначають загальний напрямок його діяльності, спрямований на досягнення благополуччя та процвітання усіх громадян.

Європейський Союз ґрунтується на наборі основоположних принципів та цінностей, які становлять тзв. «незворотню точку» його існування. З часу свого заснування ЄС прагне сприяти миру, стабільності та процвітання як в середині, так і поза своїми межами. В центрі цієї місії стоїть принцип демократії, де рішення приймаються через прозорі та відповідальні інституції, що сприяють участі та представництву інтересів громадян. Крім того, ЄС підтримує принцип правової держави, забезпечуючи рівне та справедливе застосування законів. Ця відданість демократичним принципам лежить в основі зусиль ЄС сприяти суспільству, що ґрунтується на наступних шести ключових цінностях:

- повага до людської гідності;
- свобода;
- демократія;
- рівність;
- верховенство права;
- повага до прав людини, зокрема прав меншин.

Крім демократії та засад правової держави, Європейський Союз базується на цінностях поваги до прав людини, свободи та солідарності. Права людини вважаються невід'ємними та закріплені у правовому фреймворку ЄС, виступаючи як основний принцип у його внутрішній та зовнішній політиці. Свобода, яка охоплює як індивідуальні свободи, так і економічні, підтримується для того, щоб дозволити особам активно брати участь та внести свій внесок у розвиток суспільства. Солідарність – наголошує на співпраці та підтримці між членами для подолання спільних викликів та бар'єрів. Разом ці фундаментальні принципи та цінності визначають сутність Європейського Союзу, керуючи його діями та політикою на шляху до більш інклюзивної, процвітаючої та справедливої Європи.

Модуль 2. Позови щодо порушення цінностей ЄС державами-членами

Проведення судових процедур щодо порушення європейських цінностей країнами-членами є ключовим компонентом механізму управління Європейським Союзом, призначеним для забезпечення дотримання принципів та норм, які лежать в основі функціонування Співтовариства. Коли країна-член вважається порушником європейських цінностей, Європейська Комісія може ініціювати судові процедури для вирішення цих проблем. Ці процедури, як правило, передбачають багатоетапний процес, спрямований на включення країни-члена з процесу прийняття рішень та вжиття «відновлювальних» заходів з дотриманням принципів субсидіарності та пропорційності.

Перший етап процедур часто включає попередню оцінку Європейською Комісією для визначення наявності очевидних ознак порушення європейських цінностей країною-членом. Якщо такі ознаки підтверджуються, Комісія може перейти до наступного кроку, який, як правило, передбачає формальний діалог із країною-членом для вирішення супроводжуваних питань. Цей діалог може приймати форму рекомендацій, обміну інформацією чи переговорів, спрямованих на знаходження взаємно прийнятних рішень.

Якщо діалог не призводить до задовільного вирішення питань або якщо порушення продовжуються, Європейська Комісія може ескалювати процедури, видавши офіційний запит країні-члену, виклавши конкретні питання та пропросивши вжити коригуючих заходів протягом

визначеного строку. Невиконання рекомендацій або запитів Комісії може призвести до подальшої ескалації, включаючи ініціацію судових процедур перед Судом Європейського Союзу – СЄС (*англ. Court of Justice of the European Union – CJEU*). СЄС виступає остаточним арбітром у справах європейського права і має право накладати фінансові штрафи або вживати інших заходів проти країн-членів, які визнані порушниками європейських цінностей.

Модуль 3. Механізм правової держави в Європейському Союзі

ЄС є ключовим елементом системи контролю за дотриманням правових принципів та норм в країнах-членах. Основна ідея механізму полягає в тому, щоб забезпечити, дотримання всіма країнами-членами ЄС поведіння у межах спільних правил та цінностей, таких як демократія, правова держава та захист прав людини. Засновниками європейського правового простору виступають Європейська Комісія та Європейський Суд.

Центральним елементом механізму правової держави в ЄС є Європейський механізм правової держави. Цей механізм дозволяє Європейській Комісії розпочинати процедури проти країн-членів, які порушують правові норми та цінності ЄС. Зазвичай це стосується сфер, таких як незалежність судової системи, боротьба з корупцією, свобода слова та права меншин. Процедури можуть включати застосування попередніх заходів, діалог, а також подальшу ескалацію до судових процедур перед Судом Європейського Союзу.

Саме тому, важливо розуміти механізм правової держави в ЄС, його процедури та практичні наслідки для країн-членів. Санкції, накладені внаслідок порушень норм правової держави в межах ЄС, можуть мати значний вплив як на санкціоновану країну-члена, так і на загальний правовий та політичний ландшафт ЄС. По-перше, санкції можуть включати фінансові штрафи або недофінансування у межах фондів ЄС, що може суттєво вплинути на економіку та фінанси уряду санкційованої країни. Це може призвести до економічної нестабільності та загострення наявних соціальних та політичних напружень у країні.

Крім того, санкції можуть підірвати дипломатичні відносини між санкційованою країною-членом та іншими країнами ЄС. Це може вплинути на співпрацю у різних питаннях, таких як торговельні угоди, договори про безпеку та зовнішню політику. І як наслідок – можуть призвести навіть до дипломатичної ізоляції, подальшого загострення політичних викликів тощо.

Для глибшого розуміння – накладення санкцій за порушення норм правової держави – це чіткий сигнал щодо зобов'язання дотримуватися своїх фундаментальних цінностей та правових принципів ЄС. Це підкреслює ідею, що всі країни-члени підпадають під одні і ті ж стандарти демократичного управління, поваги до прав людини та додержання засад правової держави. Однак, це також підкреслює недоліки, що притаманні системі управління ЄС, коли країни-члени баланують на тонкій межі між національним суверенітетом та спільною інтеграцією.

Модуль 4. Принципи правової держави та ефективної судової системи

Принципи правової держави та ефективного судового контролю є фундаментальними основами демократичного управління та правових систем у всьому світі, включаючи Європейський Союз. У своїй основі правова держава забезпечує, що всі особи та установи,

включаючи уряди та державних посадовців, були рівні перед законом. Вона охоплює такі принципи, як законність, рівність перед законом, доступ до правосуддя та повагу до прав людини.

Громадяни ЄС мають право жити, навчатися, працювати та займатися бізнесом будь-де в ЄС. Це може включати взаємодію з судовими органами іншої держави-члена. ЄС прагне зміцнити взаємну довіру між судами та адміністративними органами держав-членів, щоб вони визнавали судові рішення одна одної. Це особливо важливо в цивільних справах, як-от розірвання шлюбу, встановлення опіки над дитиною та призначення аліментів тощо.

Агентство Європейського Союзу з питань співпраці у сфері кримінального правосуддя – Євроюст (*англ. European Union Agency for Criminal Justice Cooperation – Eurojust*) сприяє співпраці між національними органами правосуддя, щоб надавати допомогу в боротьбі з тяжкими злочинами, як-от корупція, тероризм, торгівля наркотиками та їх поширення.

ЄС працює над модернізацією систем правосуддя ЄС, щоб іти в ногу з цифровою трансформацією та забезпечити легший і швидший доступ до правосуддя. Прогрес можна відстежити через Таблицю показників ЄС у сфері правосуддя, яка надає дані про ефективність, якість і незалежність систем правосуддя в усіх державах-членах, тоді як портал «e-Правосуддя» (*англ. «e-Justice»*) пропонує єдине вікно для розгляду всіх питань щодо правосуддя.

Модуль 5. Загальні принципи права та їх застосування Судом ЄС

Загальні принципи права Європейського Союзу в юриспруденції Суду Європейського Союзу охоплюють низку основних принципів, які є фундаментальними для правової системи ЄС. Серед них можна виокремити принципи демократії, правової держави, рівності перед законом, захисту прав людини та основних свобод, ефективного судочинства, а також принципи законності та пропорційності. Ці принципи визнаються Судом ЄС як загальноприйняті в європейському праві та мають значний вплив на розвиток та застосування правових норм у справах, які перебувають на його розгляді.

Принцип демократії визначає, що влада в ЄС походить від народу та виражається через вибори та інші демократичні механізми. Принцип правової держави передбачає, що урядові органи та інституції повинні діяти в рамках закону та відповідати перед судом. Рівність перед законом гарантує, що всі громадяни мають однакові права та можуть користуватися захистом суду без будь-якої дискримінації. Захист прав людини та основних свобод визнається однією з основних цінностей ЄС і забезпечується як національними, так і європейськими судами. Ефективне судочинство передбачає, що суди повинні мати необхідні повноваження та засоби для забезпечення справедливого розгляду справ. Принципи законності та пропорційності визначають, що обмеження прав та свобод громадян можуть бути застосовані тільки у випадках, коли вони передбачені законом та відповідають меті, яка визнана необхідною у демократичному суспільстві.

Ці загальні принципи становлять основу для вирішення судовими органами ЄС різних справ, включаючи питання європейського права, торгівлі, конкуренції, захисту прав людини та багато інших. Вони визначають рамки, в яких функціонує європейське право, та впливають на розвиток європейської інтеграції та правової системи ЄС.

Модуль 6. Загальний регламент про захист даних в ЄС

Регламенту ЄС щодо захисту даних, відомого також як Загальний регламент про захист даних (*англ. General Data Protection Regulation – GDPR*), є комплексним набором правил, спрямованих на захист особистих даних осіб, які проживають у Європейському Союзі (ЄС) та Європейському економічному просторі – ЄЕП (*англ. European Economic Area – EEA*). Він був прийнятий у квітні 2016 р. і став обов'язковим до виконання з 25 травня 2018 р. Регламент замінює Директиву з захисту даних 95/46/ЄС (*англ. Data Protection Directive 95/46/EC*) і спрямований на гармонізацію законів про захист даних в Європі, зміцнення захисту даних для громадян ЄС та перетворення підходів організацій до забезпечення приватності даних.

Ключові положення Регламенту включають вимоги до організацій отримувати явну згоду від осіб перед збором їх особистих даних, а також обов'язок повідомляти осіб про те, як їх дані будуть використані, оброблені та збережені. Крім того, згідно даного документу різні суб'єкти можуть отримувати різні права на особисті дані (наприклад, право на доступ, виправлення та видалення своїх даних (загальновідоме як «право на забуття», *англ. right to be forgotten*). Крім того, Регламент накладає чіткі обов'язки на організації щодо забезпечення безпеки даних, вимагаючи від них впроваджувати відповідні технічні та організаційні заходи для захисту особистих даних від несанкціонованого доступу, розголошення, зміни та знищення.

Одним з найважливіших аспектів Регламенту є його територіальна сфера застосування, що означає, що він поширюється не тільки на організації, що діють в межах ЄС/ЄЕП, але і на ті, що розташовані за їх межами, які пропонують товари або послуги для осіб з ЄС, або моніторять поведінку її мешканців. Невиконання вимог Регламенту може призвести до значних штрафів у розмірі до €20 млн. або 4% від глобального річного обороту організації, в залежності від того, який з цих показників є більшим. Отже, Регламент має значний вплив на те, як організації у всьому світі збирають, обробляють та керують особистими даними, встановлюючи новий стандарт захисту даних у всьому світі.

Модуль 7. Процедура переговорів на вступ до ЄС – правовий аспект

Україна висловила свої амбіції щодо наближення до ЄС в контексті потенційного членства, і ЄС визнав перспективу України у європейському просторі, надавши статус кандидата на членство до Європейського Союзу. Країни, що виявляють бажання приєднатися до ЄС, повинні відповідати певним критеріям, які встановлені Копенгагенськими критеріями. Дані критерії, були схвалені на засіданні Європейської Ради у червні 1993 р. і відповідно узагальнені за чотирма основними категоріями:

- Політичні критерії: Країна-кандидат повинна мати стабільні демократичні інституції, забезпечувати правовий порядок, дотримуватися прав людини та захищати меншини.

- Економічні критерії: Країна-кандидат повинна мати функціонуючу ринкову економіку, здатність конкурувати на внутрішньому ринку ЄС та здійснювати економічну адаптацію в рамках однорідного європейського ринку.

- Критерії спроможності виконання: Країна-кандидат повинна бути здатною впроваджувати та дотримуватися законодавства та політики ЄС, включаючи їх здатність асимілювати

адміністративні, економічні та інші норми ЄС.

- Критерії прийняття ЄС-спільноти: Країна-кандидат повинна згодитися з цілями ЄС, зобов'язатися дотримуватися його цінностей і прийняти зобов'язання передати частину свого національного законодавства на рівень ЄС.

Копенгагенські критерії, які служать основою для оцінки готовності країни до вступу до ЄС, можна оцінити за допомогою різних індексів та показників. Ось деякі ключові індекси, які можуть допомогти виміряти відповідність Копенгагенським критеріям:

1. Індекс демократії (*англ. Democracy Index*): індекс, опрацьовує британський аналітичний центр (*англ. the Economist Intelligence Unit – EIU*), згідно якого оцінює стан демократії у країнах світу за такими факторами, як виборчий процес і плюралізм, громадянські свободи, функціонування уряду, політична участь та політична культура. Країни, які мають намір вступити до ЄС, повинні продемонструвати міцне зобов'язання демократичним принципам, які викладені в Копенгагенських критеріях.

2. Індекс верховенства права (*англ. Rule of Law Index*): індекс, розроблений незалежною неприбутковою організацією під назвою «Проект світової юстиції» (*англ. World Justice Project – WJP*). Даний індекс вимірює, як правова держава сприймається та відчувається громадськістю в різних країнах. Він оцінює такі фактори, як відповідальність уряду, відсутність корупції, фундаментальні права, порядок і безпека, регулятивне забезпечення та цивільне правосуддя. Дотримання принципів правової держави є необхідним для відповідності політичним критеріям, викладеним в Копенгагенських критеріях.

3. Індекс сприйняття корупції (*англ. Corruption Perception Index*): Індекс, який річно публікує антикорупційна організація «Трансперенсі Інтернешнл» (*англ. Transparency International*), що ранжує країни за сприйнятих рівнів корупції в секторі державного управління. Країни, що прагнуть вступити до ЄС, повинні продемонструвати зобов'язання боротьби з корупцією та сприяння прозорості та відповідальності в управлінні, у відповідності до наголосу Копенгагенських критеріїв на правовій державі та належному управлінні.

4. Індекс людського розвитку (*англ. Human Development Index*): індекс, розроблений Програмою розвитку ООН (ПРООН), вимірює загальні досягнення країни у таких сферах як здоров'я, освіта та рівень життя. Хоча він непрямо пов'язаний з Копенгагенськими критеріями, високий показник даного індексу відображає прогрес у таких сферах, як права людини, соціальна інклюзія та економічний розвиток, які є важливими для відповідності вимогам членства в ЄС.

5. Індекс свободи преси (*англ. Freedom House Index*): даний індекс досліджує неурядова американська організація «Freedom House», оцінюючи політичні права та громадянські свободи в усьому світі. Їхні оцінки можуть надати відомості про відповідність країни політичним критеріям викладеним в Копенгагенських критеріях.

Переговори про приєднання до Європейського Союзу є складним та багатоаспектним процесом, який країни-кандидати проводять для отримання статусу членства в ЄС. Цей процес передбачає виконання ряду вимог та критеріїв, які оцінюються щодо відповідності європейським стандартам та здатності країни інтегруватися в європейський союз. Одним із перших етапів переговорів є подання заяви про приєднання, після чого розпочинається процес підготовки та

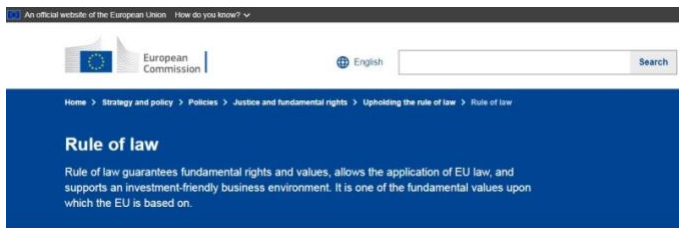
оцінки країни-кандидата щодо її здатності виконувати європейські стандарти у всіх сферах, включаючи право, економіку, політику та інфраструктуру. Далі розпочинаються прямі переговори з Європейським Союзом, під час яких визначається конкретний порядок та умови приєднання, включаючи реформи, які має виконати країна-кандидат перед отриманням членства. У цьому процесі велике значення має план дій та моніторинг реформ з боку ЄС, який допомагає країні-кандидату виконати необхідні умови для набуття членства. Коли країна-кандидат виконала всі необхідні умови, підписується угода про приєднання, після чого вона стає повноправним членом Європейського Союзу і має ті ж права та обов'язки, що й інші країни-члени. Переговори про приєднання до Європейського Союзу включають в себе багато аспектів. Це одна з найважливіших галузей, яка вимагає від країни-кандидата виконання ряду критеріїв та стандартів, що стосуються правової системи та захисту прав громадян.

Одним із ключових аспектів переговорів є гарантія незалежності судової системи. Країна-кандидат повинна забезпечити, щоб судді могли приймати свої рішення вільно від будь-яких впливів та тисків, зокрема з боку влади чи політичних сил. Це включає встановлення механізмів гарантій незалежності, таких як процедури призначення суддів, умови їхньої роботи та захист їх прав від неправомірного втручання.

Крім того, переговори також враховують реформу судової системи та правоохоронних органів країни-кандидата з метою забезпечення ефективного функціонування правосуддя та забезпечення доступу до справедливого суду для всіх громадян. Це може включати оновлення законодавства, вдосконалення процедур судового розгляду, а також підвищення кваліфікації суддів та працівників правоохоронних органів. Важливою частиною цього процесу є також боротьба з корупцією та забезпечення прозорості та відповідальності в судовій системі.

Україна є невід'ємною частиною Європи, і українці сподіваються, що Євросоюз знайде відповідну відповідь на бажання України приєднатися. Україна платить занадто високу ціну за свою європейську мрію, занадто багато людей гинуть за свободу. Статус кандидата для України – це не лише консолідована відповідь ЄС на російську агресію, це – логічне продовження глибоких трансформацій та довгострокових реформ в Україні.

КОРИСНІ РЕСУРСИ ПРО ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ (ПРАВОВИЙ АСПЕКТ)

Додаткова інформація про верховенство права, гарантування основних прав та цінностей, застосовування законодавства ЄС, доступна на офіційному вебсайті Європейської Комісії, у розділі «**Rule of law**».

Матеріали доступні за посиланням: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights_en?prefLang=uk

Додаткова інформація про захист прав людини та основних свобод, і як вони впливають на спільну діяльність для держав-учасниць, доступна на офіційному вебсайті Європейської Комісії, у розділі «**Justice and fundamental rights**».

Матеріали доступні за посиланням: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights_en?prefLang=uk

Додаткова інформація про Хартія основоположних прав Європейського Союзу – документ, що закріплює головні політичні, соціальні та економічні права громадян ЄС, доступна на офіційному вебсайті Європейської Комісії, у розділі «**EU Charter of Fundamental Rights**».

Матеріали доступні за посиланням: https://commission.europa.eu/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights_en?prefLang=uk

Додаткова інформація про те, що означає бути громадянином ЄС, додаткові права та переваги, включаючи участь у демократичному процесі, доступна на офіційному вебсайті Європейської Комісії, у розділі «**EU Citizenship and Democracy**».

Матеріали доступні за посиланням: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship-and-democracy_en?prefLang=uk

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ЄС

1. Європейський союз: офіційний веб-сайт (www.europa.eu) – на цьому веб-сайті можна знайти офіційну інформацію про історію, інституції, законодавство, політику та інші аспекти Європейського Союзу.
2. Представництво Європейської в Україні: офіційний веб-сайт (www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk?s=232) – не забувайте відвідувати офіційну сторінку Представництва для того, щоб бути в курсі актуальних подій та взаємовідносин України та ЄС.
3. Коментар до Договору про функціонування ЄС, Договору про ЄС та Хартії основоположних прав ЄС українською мовою. Режим доступу: <https://obchod.wolterskluwer.cz/cz/.p8211.html>.
4. Матеріали Європейського правового порталу: офіційний веб-сайт (www.eur-lex.europa.eu) – портал надає доступ до широкого спектру матеріалів з різних галузей права ЄС. Тут можна знайти текстові документи, рішення суду, регламенти, директиви тощо.
5. Європейський парламент: офіційний веб-сайт (www.europarl.europa.eu) – сторінка Європейського парламенту пропонує ресурси з права ЄС, включаючи законодавчі процедури, правові тексти та публікації. Тут також є доступ до Юридичної служби та Бібліотеки Європейського парламенту.
6. Суд Європейського Союзу: офіційний веб-сайт (www.europarl.europa.eu) – надає доступ до рішень, ухвал Суду ЄС. Тут портал містить інформацію про процедури Суду, судову практику та юридичні публікації.

Виробничо-практичне видання

МАТЕРІАЛИ

до занять з курсу

«JOINING THE EU/ ВСТУП ДО ЄС»

для професійного розвитку посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, представників правоохоронних і судових органів

Укладачі:

Марта Валеріївна Сидорук, Анна Леонардівна Данильчук, Антон Михайлович Демчук

За авторською редакцією

ΣΤΟΡΙΗΚΑ ΠΡΟΕΚΤΥ

*“Funded by the European Union.
Views and opinions expressed are however those of the author(s) only
and do not necessarily reflect those of the European Union
or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA),
under the powers delegated by the European Commission.
Neither the European Union nor the granting
authority can be held responsible for them”*